

та готельно-ресторанного бізнесу. Тому актуальним завданням при підготовці молодих фахівців є підвищена увага отриманню і засвоєнню практичних навичок студентами при проведенні практичних і лабораторних занять, на успішно діючій і розвиненій матеріально-технічній базі.

Необхідність мотивації студентів при проведенні лабораторних занять є невід'ємною складовою успішності засвоєння ними теоретичних знань та набуття практичних навичок. Особливу увагу слід звернути на необхідність придбання практичних знань студентів спеціальностей готельно-ресторанної справи при вивченні таких дисциплін, як інженерне обладнання будівель, устаткування закладів готельно-ресторанного господарства. За час навчання це майже єдині дисципліни, які надають можливість студентам набути практичних навичок з експлуатації обладнання, яке буде в подальшому ними використовуватися в їх повсякденній професійній діяльності, отримати знання функціональних можливостей устаткування. Крім того, під час проведення занять студенти набувають знання та мають можливість експлуатувати сучасні моделі обладнання, що використовуються в сучасних закладах ресторанного господарства. Формують чіткі і затребувані ринком праці фахові професійні компетентності, які вимагає сьогоденніший роботодавець в готельній та ресторанній сфері.

УДК 378.147:33

Т.В. Деділова, канд. екон. наук, доц. (*ХНАДУ, Харків*)

О.О. Носирєв, канд. геогр. наук, доц. (*НТУ «ХПІ», Харків*)

С.К. Осипова, ст. викл. (*НТУ «ХПІ», Харків*)

МІСЦЕ ТА РОЛЬ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В СИСТЕМІ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Європейський вектор інтеграції України та її присутність на міжнародному ринку праці ставлять перед закладами вищої освіти нові виклики. Модернізація змісту вищої освіти України пов'язана з впровадженням компетентнісного підходу, активізацією використання досягнень сучасної техніки та технологій, активізацією інноваційного потенціалу ЗВО, залучення стейкхолдерів усіх рівнів до реалізації концепції дуальної освіти.

Забезпечення якісного освітнього рівня здобувачів економічних спеціальностей посилює актуальність питання формування підприємницької компетентності сучасного випускника. Питання формування підприємницької компетентності у процесі фахової підготовки майбутніх економістів залишається відкритим через брак відповідного науково-методичного інструментарію.

У процесі фахової підготовки майбутніх фахівців з вищою економічною освітою доцільно виділити наступні аспекти. По-перше, це підвищення рівня самостійної роботи здобувачів та напрацювання ними навичок творчої індивідуальної роботи стосовно їхньої професійної діяльності. По-друге, активізація співпраці ЗВО із бізнес-структурами – потенційними працевластачами й соціально відповідальними організаціями. Означені напрями дозволять забезпечити належний рівень конкурентоспроможності випускників ЗВО за рахунок їх фахових (спеціальних) компетентностей.

Трактування фахової компетентності як системної властивості здобувача економічної спеціальності проявляється у володінні ним фахових компетенцій, застосуванні отриманих знань та вмінь в професійній діяльності, здатності досягати результатів в організаційних процесах. Фахова компетентність підкреслює підготовленість випускника до виконання трудової діяльності за конкретною спеціалізацією в межах певної економічної спеціальності.

У загальному випадку, підприємницька компетентність – це сукупність певних особистісних або ділових якостей, навичок здобувача. Це сформована модель поведінки, реалізація якої дозволяє ефективно вирішувати поставлені перед здобувачем соціальні та бізнес-завдання з метою досягнення запланованих результатів. Така модель дозволяє втілювати в життя креативні, творчі, інноваційні компоненти професійної діяльності і передбачає здатність фахівця до підприємницького ризику.

Зважаючи на те, що підприємницька компетентність – це, певною мірою, й інтегральна психологічна якість здобувача як особистості, вона може проявлятися у його вмотивованій здатності до пошуку й реалізації нових економічних ідей, вирішення проблем в професійній і соціальній площині.

Крім того, у складі підприємницької компетентності виділяють: співставлення власних і суспільних економічних інтересів і потреб; розумне споживання ресурсів в контексті сталого розвитку; адекватну самооцінку особистості при позиціонуванні на ринку праці; здатність до планування і оцінки підприємницької діяльності, побудови ефективних бізнес-моделей; діяльність з презентування результатів економічної діяльності тощо.

Зазначимо, що відсутність у структурі фахових компетентностей здобувача вищої економічної освіти підприємницької складової знижує загальну компетентність особистості в підприємстві та бізнес-діяльності. І, навпаки, чим вище рівень сформованості підприємницької компетентності, тим краще випускник впорається з розв'язанням соціально-економічних завдань. Саме підприємницька компетентність забезпечує володіння випускниками засобами, прийомами та методами майбутнього провадження ними підприємницької діяльності, формуючи таким чином рівень компетентності потенційного підприємця в цілому. Структура підприємницької компетентності враховує структуру фахової компетентності і містить ціннісно-мотиваційний, когнітивний, процесуальний і оціночно-результативний компонент.

Таким чином, підприємницьку компетентність здобувачів економічних спеціальностей можна ідентифікувати як невід'ємну складову їх фахових (спеціальних) компетентностей. Сформованість підприємницької компетентності майбутніх фахівців прослідковується, перш за все, в їх готовності самостійно здійснювати підприємницьку діяльність. Крім того, наявний прямиий зв'язок підприємницької компетентності випускників з досягненням ними особистісного успіху в професійній реалізації та самореалізації, кар'єрному зростанні, побудові соціальних відносин.

УДК 640.4:378.147-027.22:616-036.21

В.В. Дуб, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ОСОБЛИВОСТІ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА» В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Найважливіший стратегічний ресурс, що визначає конкурентоспроможність будь-якої країни на міжнародному рівні, є освіта її громадян. Виходячи з вищеокресленого, розвиток даного ресурсу є головним стратегічним завданням України, а підготовка компетентних фахівців є головним завданням кожного закладу освіти.

Практична підготовка студентів є невід'ємною складовою частиною освітнього процесу і спрямована на оволодіння студентами сукупністю професійних вмінь і навичок, а також базовим досвідом